

IN NOMINE IESU!

32.

DISPUTATIO THEOLOGICA,
Apologeticae Dæi. XVI.

EXCEPTIONI-
BUS BEZÆ, CIRCA DICTA
PROPHETICA Ezech. xviii. 23.

Nec non Cap. xxxviii. ii.

Quam,

Dei O. Max. Auxilio,

In Regiâ Academiâ Aboënsi,

Consentiente Reverendâ Fac. Theol.

P R Ä S I D E

ENEVALDO SVENONIO,

Q. G. A. S. S. Th. Doct. Prof. Primario,
atq; Ecclesiarum Aboënsium ac Nu-
mensis Pastore,

Defendere conabitur

JOHANNES RÖDDE

Calmariensis,

In Audit. Sup. & Max. ad diem 21. Maii,
ANNO CHRISTI M. DC. LXXX.

A B O Æ,

Impressa à JOHANNE WALDIO,
Acad. Typogr.

Reverendissimo in Christo PATRI
ac DOMINO,

DN. M. HENNINGO Chyse/
Dioecesis Calmariensis Episcopo
longè gravissimo, Ecclesiae ejusdem
Pastori, nec non Consistorii Ecclesia-
stici Präfidi celeberrimo, atq; Colle-
gii Antistiti Amplissimo;

Deinde

Viris Reverendis & Clarissimis,

M. OLAO WALLINO, Pastori
in Röping vigilantissimo;

DN. JOHANNI WRANGIO,
Concionatori aulico sincero maximè

DN. JOHANNI Bomsgard / Urbis
Calm: Civi & Mercatori honorifico;

*Illi, ut Patrono & Promotori meorum
studiorum magno & perbenigno;*

*His ut Affinibus, Fautoribus, Benefactoribusq;
maxime propensis,*

SALUTEM AC OMNIGENAM FE-
LICITATEM!

Summam Dei sapientiam, quæ lucet ex creatione mundi, & ineffabilem ejus misericordiam & bonitatem erga miserum illud, & deperditum genus humanum, nec mens concipere, nec lingua valet exprimere. Ut nihil de priori dicam, certe omnem admirationem illud longissime superat, quod peccatores à suis mandatis aberrantes, inviam revocarit, obedientes sua Impieverit gratia, quo eos suaq; gloria faciat participes. Ideò tam benignum Numen vel putare causam fore alicujus levissimi mali, sit stupidi & barbari planè hominis. Tentant hoc quidem facere Impia mente, crudeli pectore, blasphemâ lingvâ, Hæretici quidam & Atheistarum fædissima cohors, quorum insaniam & erga Deum rebellem animum præsens hac dissertatio ex parte ostendit, declarat atque refutat. Quare hoc argumentum utilissimum judicavi, in quo meum ingenium mature exercearem; partim ut hæc ratione discerem mihi præcavere à pestifera illâ lue, qua multorum animos iam pervasit;

*REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI
AC DOMINO,*

DN. MARIA HENNINGO Episcopi
Diocesis Calmariensis Episcopa
longè gravissimo, Ecclesiae ejusdem
Pastori, nec non Consistorii Ecclesia-
stici Præsidi celeberrimo, atq; Colle-
gii Antistitii Amplissimo;

Deinde

Viris Reverendis & Clarissimis,

MARIA OLAO WALLINO, Pastori
in Röping vigilantissimo;

DN. JOHANNI WRANGIO,
Concionatori aulico sincero maxime

DN. JOHANNI BOMISGARD / Urbis
Calm: Civi & Mercatori honorifico;

*Illi, ut Patrono & Promotori meorum
studiorum magno & perbenigno;*

*His ut Affinibus, Fautoribus, Benefactoribusq;
maxime propensis,*

**SALUTEM AC OMNIGENAM FE-
LICITATEM!**

Summam Dei sapientiam, quæ lucet ex creatione mundi, & ineffabilem ejus misericordiam & bonitatem erga miserum illud, & deperditum genus humanum, nec mens concipere, nec lingua valet exprimere. Ut nihil de priori dicam, certe omnem admirationem illud longissime superat, quod peccatores à suis mandatis aberrantes, in viam revocarit, obedientes sua Impleverit gratia, quo eos suaq; gloria faciat participes. Ideo tam benignum Numen vel putare causam fore alicujus levissimi mali, sit stupidi & barbari planè hominis. Tentant hoc quidem facere Impia mente, crudeli pectore, blasphemâ lingvâ, Heretici quidam & Atheistarum fœdissima cohors, quorum insaniam & erga Deum rebellem animum præsens hac dissertatio ex parte ostendit, declarat atque refutat. Quare hoc argumentum utilissimum judicavi, in quo meum ingeñium mature exercearem; partim ut hanc ratione discerem mihi præcavere à pestifera illa lue, qua multorum animos jam pervasit;

Partim ut me magis magisque optum red-
derem, In necessarios mea dulcissima patria
usus. Stimulavit autem me singularis Am-
plissimi Praesulius favor, ut & aliorum Claro-
rum Virorum benevolentia, ut hoc exerci-
tium Academicum Tantis, tamque praelaris
nominibus, auderem inscribere. Quod si
ex hac spe, quam de vestro propenso affectu
concepi, non cedo, admittar pro virili in poste-
rum, Tantam Benignitatem quovis obsequiū
genere demereri. Intered maneo

Reverend. Dn. Episcopo,

Ut & ceteris Fautoribus

Devotione & sincero
animo addictissimus.

Respondens

JOHANNES RODDE
Calm:

Respondeo ad Resp. Bezæ : a. Dixisse *Disput*
me antea ad i. Tim. 2:4. particulam
omnis sumi interdum collectivè pro ge-
neribus singulorum, E. g. Christus cu-
ravit omnem morbum, id est, omnis
generis morbos, quæ propositio æqui-
pollet particulari, quô etiam suo modo
spectant exempla enumerata à Bezæ,
quô etiam cum eodem falso referre
volunt adversarij hanc : Deus vult
omnes homines salvos fieri. id est, juxta
illos: aliquos in quolibet statu. Inter-
dum distributivè, pro singulis generum.
& hæc est verè Universalis, quô infal-
libilitèr spectare dicimus dictum ad
Timótheū, i. ep. cap. 2: 4. &c allegatam
prop. Ezech. 18: 23. cap. 33: ii. Quod
probo: a. Secundū versionē Leonis Iudæ
in Notis: Sed ut convertatur quisvis
improbus &c. b. Secundum ipsum
*textum orig. *Hæcafotz Æchpotz**
môth Rascha, id est, nū volendo velim
mortem impij: vel ut alij: An ullo pacto
delecter morte improbi? γ. Huc facit
H h   quod

XVI.
Resp.
JOHAN
Redde
Calma-
riensi.

401 DE CAUSSA MALI
quod cap. 33: II. Repetat Deus vocem, omnes in universum homines & singulos in universum concernentem, dicendo: Schabas, Schubas, convertimini, Convertimini. quæ verba non solum resipiciunt dominum iuda & Israëlis, ut perperam induit adversarius, sed totius mundi singulos homines omni tempore Esa. 45: 22. Convertimini ad me, & salvi eritis omnes fines terræ, quia ego Deus & non est aliis. Ne autem per fines terræ excipiat Beza, Palæstinam saltēm intelligi, protestatur Optimus, maximus Deus, adversus invidam exceptionem hanc Esa. 49: 6; dicendo: Parum est ut sis mihi servus ad restaurandas tribus Jacob, & ad desolationes Israël convertendas; Ecce dedi te in Lucem gentium, ut sis salus mea usq[ue] ad extremum terræ. d. Vides ergo Dn. Theodore, quod quo ad primum intitulum propositio indefinita, re ipsa fiat universalis, distributiva in singulos.

¶. 5. Ante demonstravi voluntatem Dei per prædicationem verbi,

toti Ecclesiæ cœtui patefactam, non esse
vel diversam vel adversam isti arca-
næ, quam singit, & ne Electis quidem
notat, nisi quod arcana dici potuit ante
Revelationem ; Sed unam eandemq;
omni tempore constantem & univer-
salem voluntatem Dei fuisse, & futu-
ram esse, de omnium in universum
hominum salute, longè certissimum
est, Act. 4:12. c.10:43. Act. 20:v.27. &c.

R^g. 2. Non solum creari fidem à Sp. S.
in Electis sed & èν τοῖς ἀγωνάριοις ; Quòd
si tamen de his solum aut propriè h. l.
de Reprobis agere Ezechielem probare
voluerit adversarius; quamvis de utrisq;
agat, ut patet ad oculum ex v. 26. & 27.
Cum averterit se justus à justitia suā, &
fecerit iniquitatem, morietur in eis, in in-
justitia quam operatus est, morietur. Et
cum averterit se impius ab impietate suā,
quam operatus est, & fecerit judicium &
justitiam: ipse animam suam vivificabit.
Conf. v. 32. Non delector morte morientis.

Tum sibi ipsi contradicit Bezo. Firmâ
ratione hinc colligi potest Deum

efficaciter velle omnium salutem, scilicet: qui non delectatur interitu reproborum, ille efficaciter vult omnium salutem; atqui Deus non delectatur interitu Reproborum. E. Maj. est clara: qui à velle salutem impiorum ad velle salutem piorum adeoque sic omnium, valet argumentari: Non contra: Minor p. ex v. 32, quia non vult mortem morientis, scilicet voluntate misericordiae, quæ efficax est non ἀπλῶς seu absolutè, sed κατάν sive per ordinaria media.

B. q. Concludimus igitur omniratione illuminatâ per verbum Dei, hinc colligi posse deum efficaciter velle omnium salutem: est etenim πρῶτον ψέυδος, ait B Gerhard. De Eccl. p. m. 245, illius opinionis, quod Deus nequam serio omnes vocet, quoscunque vocat, inq eo consistit, quod ministerio verbi & sacramentorum, interiorem efficaciam spiritus S. separant & ad solos eos quos absoluto decreto eleclos fin-

ſingunt, cā reſtrīngunt; (Calviniani) cum tamen prædicatio verbi & uſus ſacramentorum ſit efficax illud medi-um, per quod Deus in cordibus omnium, qui ſpirituī Sancto (περιπτηκῶς) non repugnant, ſeriō velit conuerſionem ad ſalutem operari, Hæc ille.

Ré. §. Quod exempla attinet i. In-fantum extra Christum pereuntiū ſicut copioſe declarat Ambroſius de uocat. Gent. L. i. cap. 3. Respōſeo. & Aliud eſt ſequi de infantib⁹ in gentilitate mortuis, judiciū piæ diſcre-tionis, cum B. Dn. D. Meifnero in An-thropolog. aliud v. ſequi judicium te-merariæ uſurpationis. B. Aliud itidē eſt exemplum hoc referre ad τὰς τὴς Ἡεὶς ὁδὸς ἀπεξιχνίασθες cum divo Ambroſio; ali-ud, ad odium abſolutū, & peremptoriū damnationis decretum cum Reza y. verba Ambroſij allegato loco Lib. i. de voc. gent. c. 3. ſunt hæc ſeqq. Non ergo meritis minorum tribuitur, quod non meruere Majores; par n. impi-

etas & patres accusabat & filios,
eademque ignorantiae cœcitas omnes
simul in eosdem mergebat errores. Sed
cur illorum non misertus, & horum
misertus sit Deus : quæ scientia con-
prehendere, quæ potest investigare
sapientia ? Latet discretionis istius
ratio, sed non latet ipsa Discretio.
Non intelligimus judicantem, sed vi-
demus operantem. Quid calumni-
amur justitiae occultæ, qui gratias de-
bemus misericordiæ manifestæ ? Lau-
da & venerare quod legitur, quia tutum
est nescire quod agitur. Respice autem
& ad universalem multitudinem par-
volorum, in quibus excepto illo, quo
in damnationem nascitur gens huma-
na delicto, nec præterita possunt me-
rita nec futura censeri : omnes autem
de quibus nunc loquimur, ante illum
intelligentia usurp, ante liberum vo-
lun-

luntatis arbitrium, alij ad æternam beatitudinem regenerati, alij ad perpetuam misericordiam transiunt non Renati. Si Originalem culpā fateris, omnis numerus in reatu est, si moralem innocentiam quæris, omnis summa sine vitio est. Non invenit quod discernerat humana justitia, sed habet quod eligit inenarrabilis gratia Dei. In abscondito est consilium, sed non latet donum: opus exerit pietas, causam obscurat potestas. Sed tám indubitate est quod non videtur, quamquod videtur: quia auctori manifesti operis negari confessio etiam incognitæ non potest æquitatis.

ii. A Nativitate stultorum & surdorum & tota vitâ suâ nunquam rectum justum querationis usum habentium.

Ex. a. Extraordinarios ejusmodi ex-

sus remittimus ad extraordinariam
Dei clementiam β. Vidi mutos & sur-
dos ab incunabulis, adultos factos, ma-
gnâ devotione & oculorum elevatio-
ne ad cælos, processisse ad S. cœnâm :
in quorum numero est superstes adhuc
in hac urbe, Sartor ille B. Balthazaris
Werle, qui , si à facie Dei ab æternore re-
jectus esset ob naturales istos defectus,
ut vult Beza, mihi maxima religio fo-
ret eundem hominem ad mittere ad
S. σύναξιν: dicit γ. Deus ad Mosen. Ex. 4.
quis dedit os homini ? & quis fecit mutum
& videntem, non audientem & cæcum, nonne
ego Dominus ? Sed judicio Beza, Deus
surdos & mutos ideo facit, imò fatuos,
ut condemnet. Quid autem hoc est
nisi creatorem statuere causam ma-
li esse ? δ. Quid quod rectum justumque
rationis usum non habentibus ceu ca-
rentibus per totam vitam impedimento
fidei, denegare salutem , ἀθεολογόν ἔστι.

III. Hominum honestè tran-
facta vita, pessimo fine intereun-
tium. & contrâ: flagitosorum

repentinà fide ac pœnitentiâ
donatorum ac servatorum. Re-
spondeo a. Verbis divi Ambrosij, quem
allegavit adversarius eod. lib. de voc.
Gent. cap. eod. in edit. Paris. A. 1632.
pag. 523: seqq. Quod si ergo ad illos dirigas
mentis intuitum, qui longam agentes
in flagitijs ergo sceleribus etatem, sa-
cramento baptismatis Christi in ipso
vitæ fine renovantur, ergo sine ullo suf-
fragio B. operum in regni cœlestis con-
sortium transferuntur: quo intellexisti
divinum judicium comprehendes, nisi
ut indubitanter agnoscas gratuissia
esse Dei munera: ergo sicut nulla sunt tam
detestanda facinora, quæ possint gra-
tia arcere donum, ita nulla posset tam
præclare opera exire, quibus hoc quod
gratis tribuitur, per retributionis ju-
dicium debatur. Vileseret enim
Redemptio sanguinis Christi, nee
misericordia Dei bumanorum operum

prerogativa succumberet, justificatio quae si per gratiam, meritis praecedentibus debetur: ne non munus largientis sed merces esset operantis. Unde autem posset probari, quod ad evacuandum originale peccatum nulla idonea esset industria, nisi et impij et facinorosi per lavacrum Christi assumerentur in Regnum, agnosceretque qui in sua justitia gloriantur, quam nihil dignum age re possint adoptione filiorum Dei, si ad regenerationis non pervenerint sacramentum: cum eadem quam scelerissimi peccatores conditione teneantur: pares futuri in Sanctificatione si adfuerit regeneratio, simul perire, si cessaverit ablusio? Si ergo etiam ex nequissimis in ipso vita exitu gratia invenis quos adoptet, cum tamen multi etiam qui minus nocentes videntur, doni hujus alienè sint: quis hoc aut sine dispensatione Dei fieri, aut sine profunda dicat aequitate decerni? quod utique non ideo iniquum est, quia occultum est: sed ideo aequum est, quia judicium Dei esse non dubium est; quod enim ab illius pender arbitrio, quam sententia judicari debet, priusquam judicetur, incertum est. Cum autem res ad finem suum venerit,

nemini liberum est de exitu conqueri, quia certissimum est nihil aliter Deum facere debuisse, quam fecerit, qui multimoda vocacionis varietatem ad unam gratiam pertinenterem, etiam illâ Regula Evangelica comparationis adstruxit, quâ ostendit patrâ familiâs diverso tempore conducecentem operarios vineæ sub pactione denarij, quo vita aeterna significatur aequalitas, ubi sine dubio hora undecima intromitti in vineam, totius diei operarijs exequatis, iſtorum de quibus nunc loquimur, preferunt sortem, quos ad commendandam gratiæ excellentiam in defectu diei & conclusione vita divina indulgentia munerauit: non labore pretium solvens, sed divitias bonitatis sua in eos quos sine Operibus elegit, effundens: ut etiam ij qui in multo labore sudarunt, nec amplius quam novissimi acceperunt, intelligant donum se gratiæ, non operum accepisse mercedem. Ex his constat longè aliter de hisce Exemplis judicasse D. Patrem Ambrosium, ac judicavit postmodum Beza: ille enim commendat Gratiam Dei divitiasque bonitatis ejus extollit; hic v. voluntatem

Dei

Dei hypocriseos imō mendacij redarguit, addendo hæc verba: *in quib. exemplis quinam dici potest Deus efficaciter illorum omnium salutem voluisse?* quasi verò virtus verbi divini spe lux aegrotos non sit sufficienter Efficax: id enim antea in *Artificio Deliae* invictis argumentis demonstravi: maneat ergo Deus verax & omnis homo mendax Rom. 3: 4. Ille Gratiam conversionis, justificationis & salvationis, Misericordię Dei & merito Christi fide applicati, adscribit in solidum, exclusâ omni nostrâ dignitate, industriâ, virtute meritorum aut coperatione. Contra omnem pharisaismum cum veterem illum tempore Christi concionantis, tum recentiorem, papismum scilicet, ac omnem Pelagianismum, quem ex professo refutavit Augustinus, qui à beato Ambroſio Baptizatus est, ut fatetur ipse lib. i. Contra Julianum Pelagianum. Quem etiam ob veritatis cœlestis professionem solidam ac perseverantem, summoperè laudavit his verbis. Sed audi alium excellentem

celentem Dei dispensatorem, quem veneror
ut patrem (in Christo enim Iesu per Evan-
gelium ipse me genuit: & eo Christi mini-
stro, lavacrum regenerationis accepi) bea-
tum loquor Ambrosium, eius pro Ca-
tholice fide gratiam, Constantiam, Labo-
res, pericula, sive operibus sive sermonibus
& ipse sam expertus, & mecum non du-
bitat orbis pradicare Romanus. Nec præ-
dicando mirificam Dei dispensatio-
nem circa convertendos homines inæ-
qualiter impios, catholicismum vel uni-
versalis Misericordiae & voluntatis sal-
vandi omnes; vel amplitudinis Meriti
Christi negat, nec provocando ad justi-
tiam Dei in damnandis impijs, coram
hominibus forte minus sceleratis,
verum coram Deo procul dubio magis
ab ominabilibus, quippe repudianti-
bus medelam sanguinis Christi, quic-
quam facit aut cooperatur Calvinianis.
Hic vero Beza, simpliciter universalis-
tatem tum vocationis tum meriti
Christi negat. Ille non oppugnat aut
inficiatur Dei universalem gratiam, vo-
catio-

caionem & Redemptionem. Sed provocat ad imperscrutabilia Dei judicia pag. 522. his verbis : *Quomodo omnis Israël sublatâ obcæcatione Salvandus sit, cuius innumerabilis multitudo in suâ infidelitate deficiens ad tempora salvandis promissa non pervenit : vel quomodo ipsarum gentium, quarum prius non est facta vocatio, dicitur nunc ingredi plenitudo, cum tanta promiscuae ætatis & conditionis hominum multia in ob. nationibus que sunt sub cœlo sine Christi justificazione moriantur ? Sed horum mysteriorum judiciorumque causas pius & doctus Magister (Paulus) maluit ad altitudinem divinarum sapientiae Dei scientiæque suspendere, quam justissimæ veritatis & misericordissimæ bonitatis substratum ab humana conditione secretum temeraria inquisitione discu-*

discutere; nihil omittens de ijs quæ non oportet ignorari, nihil contrectans de ijs quæ non licet sciri. Hic vero Manifestè in Noluntate Dei salvandi omnes homines, seu voluntatis particularitate subsistit.

9. Denique quærit quorsum Nos laboremus de ista Universali Gratiâ, cuius contemptus tamen sit ad Deum in Reproboru damnatione justificandum necessarius, ut injustus alioquin, imò & crudelis videri possit, quum tatis superque illa vitiositas originalis faciat ut omnes nascantur iræ Dei obnoxii? Respondeo: a. supponere adversarium ut ex omnibus & antecedentibus & consequentibus constat, particularem Gratiam, particularem vocationem, particolare Christi Meritum, id est, ex tota Massâ æuali quoad vitiositatem originalem, elegisse nondullos ex simplici & absoluto beneplacito, quibus Christū destinaret Re-

de mortuorum, quos & vocaret efficaciter & salvaret; Reliquos omnes sine Misericordia, sine Vocatione, sine Redemptione, propter justitiam suam præteriisse ab æterno & destinasse æternæ damnationi, & nisi hoc fecisset, in justus & crudelis fuisset, etiamsi non accessisset naturalis συντηρήσις violatio, & ab aliquibus Evangelij contemptus. **B.** Hæc omnia sunt horribilia, quas si verò Deus justitiam suam non alio modo potuisset declarare, quam prædestinando multos ad peccandum & ob peccatum æternæ damnationi. Ira enim justitiae divinæ dudum detonuit in lapsos angelos atque diabulos: clementia verò, quaꝝ quoque summa justitia est, illuxit in missione Filij, ut fieret hostia pro peccatis totius Mundis, non minus Judæ Ischariotæ, ac Petri Apostoli. *Lustum enim est apud Deum retrahere ihs qui vos tribulant afflictionem: Et vobis qui tribulamini, Requiem nobiscum in Revelatione Domini Iesu de caelo cum Angelis virtutis ejus,* 2. Thes. 1: 6. 7.

γ, Offe-

γ. Offero nunc judicandum omnibus
 ἀπαθηλοῖς, an is Deus sit injustus &
 crudelis dicendus & abominandus, qui
 totum mundum voluit per filium libe-
 rare à communī miseriā, id est, omnes
 & singulos salvare, per Christi Redem-
 ptionem, fide possibiliter applicandam;
 An v. is, qui noluit Filium dare omnib⁹
 Redemptorem, ob talem justitiam ex-
 ercendam, quæ misericordiā Major
 esset, cum plures sint vocati quam ele-
 cti? quod tamen verbo Dei contrarium
 est Thren. 3: 23. Renovatur misericor-
 dia, seu novæ sunt miserationes ejus
 quolibet diluculo; puniendo enim
 opus alienum facit. micerendo pro-
 prium. Conf. Esa: 28: 21. Sed talem
 vocationem ad salutem instituere, quæ
 impossibiliter ab omnibus possit ad-
 mitti? Ó miserum consolatorem Bazam!
 Ó deploratam salutis causam tam angu-
 stis careeribus inclusam! Ó desperatum
 negotium totius æternæ salutis, in Ec-
 clesiā Calvinianā!

§. 9. At si quis aliquis rigidior Beza Hyperaspistes surrexerit, dicendo B. Ambroſum tamen in allegato loco, magis inclinare in eam opinionem, quod mortui liberi infidelium seu paganorum extra Ecclesiam viventium, habendi sint pro damnatis. Resp. Id ipsum quoque multos hodie orthodoxos Theologos statuere longè evidensissimum est, idque prægnantissimis de causis; Salvâ tamen Orthodoxyâ.

i. Etenim haec esse mentem Filij Dei indubitatam valde sibi persuasum habent, Joh. 3: 5. 6. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu, non potest introire in regnum Dei, quippe quod natum est ex carne caro est, quod natum ex spiritu spiritus est.* Huc spectant omnia illa argumenta quæ Nostrates solent pro Necessitate Baptismi ad salutem producere contra Anabaptistas, Calvinianos & alios hæreticos.

ii. Provocare solent ad libros Nostrarum Ecclesiarum Symbolicos. a. Aug. conf. art. 2, ait. *Peccatum damnare*

et mortem afferre his, qui non renescuntur per Baptismum et Spiritum Sanctum. APOLOGIA etiam Art. 9. pag. mihi 156. ait: Certissimum est enim quod promissio salutis pertinet etiam ad parvulos: Negat verò pertinet ad illos qui sunt extra Ecclesiam Christi, ubi nec verbum nec Sacra menta sunt, quia Regnum Christi tantum cum verbo et Sacramentis existit. Unde inferri potest: ad quos non pertinet promissio salutis, illi non salvantur: Atqui: docente Apologią, promissio salutis non pertinet ad natos extra Ecclesiam. Ergo hi non salvantur.

III. Urgent *sux̄ion* illud Theologi. cum: Extra Ecclesiam non est salus. Item: Non habet in celis patrem, qui non agnoscit Ecclesiam in terris matrem. Unde Augustinus quæst. 65. ad Orosium scribit: Sicut in arcâ Noe nemo nisi qui in eâ erat, liberabatur à diluvio: ita nullus, nisi Ecclesia membrum fuerit, salvabitur. Ii 4.

iv. Quemadmodum multi sunt ad ultorum extra Ecclesiam, quibus verbum cum sacramentis non offertur amplius, sed justo Dei iudicio manent corum expertes atq; ignari, de quibus dici non potest, quod oblatam gratiam rejiciant, cum haec non repetatur ulterius. Num verò Misericordia Dei ~~āmoris~~ existimabitur, aut tale Meritum Christi, ut illi ~~āpētōs~~ vel extraordinariè convertantur & salventur? Negant saniores Theologi: sicut igitur nec Dei Misericordia nec universalis ejus voluntas, Redemptio, vocation & Promissio labefactantur, licet adulti gentiles, quibus tamen media salutis nunquam actu collatā sunt, damnentur, sic cur non idem de infantibus eorum erit iudicium, non apparet? Et velut illi ob incredulitatem reprobati sunt, quamvis media salutis, quippe non oblata actu, non rejiciant; Sic etiam infantes eorum, ob incredulitatem originalem justè damnantur; arguit enim Spiritus S. Mundum de peccato

cato, scilicet incredulitatis, quod non credat in Christum, & p. c. æternæ damnationis.

v. De Fidelium infantibus clara ex. citat promissio fœderalis Esa. 49:25. *Filios tuos ego salvabo. Gen. 17:7. Ego Deus tuus & seminius tui post te: de verò infidelibus ne quicquam tale, sed potius comminatio severissima, Exod. 20:5. Uliscar iniquitatem parentum in tertiam & quartam generationem.* Cum igitur Deus puniat infantes ob præcedentia parentum delicta, privatione verbi & Sacramentorum, patet Deum ordinariâ suâ justitiâ tales ē regno Dei excludere.

vi. Hinc Apostolicum discrimen maximum extat inter Sanctoros & immundos, 1. Cor. 7:14. *Inter eos qui intus sunt & qui foris, 1. Cor. 6:12. vel inter filios pacti & extraneos, Act. 3:25.* Etenim si omnium par esset ratio salutis ac omnes æquè salvarentur, quorsum ergo illud discrimen ingens? Unde argumentantur: quicunq; foris est, extraneus, immundus, nequaquam Filius pacti; is

501. DE CAUSSA MALI
cum filijs pacti, cum sanctis & qui intus
sunt, pariter salvati nequit. Atqui ta-
les sunt & dicuntur omnes infidelium
liberi. Ergo pariter salvati nequeunt.

vii. Sed quoniam hæc præcedentia
argumenta favent adverstarijs, maximè
verò ipsi Bezae in allegata controversia:
dixit enim Deum nulla ratione effica-
citer velle omnium salutem, quod pro-
bat Exemplo infantium plurimorum
extra Christum pereuntium. Ideoq;
duas hypotheses hic observare nostra-
tes solent. Priorem hypothesis petunt à
Misericordia Dei: Alteram ab omniscienc-
ia Dei. Si igitur optimus maximus
Deus prævidisset infantes infidelium,
cum adoleverint, pœnitentiam acturos,
utiq; ad id tempus reservasset eos inter-
vivos, quia sumè misericors est:
quia verò in infantiâ perire sinit, hinc
colligitur, illum futuram eorum im-
pœnitentiam prævidisse quia omnisci-
us est, adeoq; sic damnasse, quia justus
est: quicunq; enim semper, vel circa fi-
nem vitæ suæ mansuri sunt in suâ im-
pœ-

pœnitentiā atque immorigeri futuri usq; in agonem, illi justo Dei judicio pereunt in æternum: Ast iofantes infidelium semper, prævidente Deo, manṣi sunt, sed non volente Deo, im pœnitentes seu immorigeri. E. Justo Dei judicio pereunt, sicut illorum parentes. Declarari potest hoc ipsum similitudine à catulis luporum desumptâ: Sicut enim hi primâ ætate antequam adoleſcunt & ovilia vastare incipiunt, necari solent, quod sciamus rapacitatem ipsis ut innatam, ita infallibiliter ab eis exercendam, niſi matutinē tollantur ē medio: Sic Deus justè potest per mortem prævenire infantum infidelium pertinaciæ ingeneratæ, incrudulitati ac malitiæ majori, quippe quam videt & ſcit infallibiliter eos nunquam deposituros, ſed potius magis magisq; aucturos, ubi ad ferat ætatem pervenirent.

VIII. Accedunt in cumulum argumentorum Testimonia S. S. patrum; B. Augustini. l. i. de Fide ad Pet. c. 27.

503 DE CAUSSA MALI
sic scribens: Firmissimis tene, &
nullatenus dubites, non solum homi-
nes jam ratione utentes, verum etiam
parvulos, qui sive in uteris matrum
vivere incipiunt, & ibi moriuntur,
sive cum de matribus nati, sine Sa-
cramento Sancti baptismatis (quod da-
tur in nomine patris, Filij & Sp. S.)
de hoc seculo transeuntes, ignis aeterni
sempiterno supplicio puniendos: quia,
etsi propriæ actionis peccatum nullum
habuerunt, originalis tamen peccati
damnationem carnali conceptione &
nativitate traxerunt. Et Enchirid.
ad Laur. cap. 92. ait: Mitissima sa-
ne poena erit omnium eorum, qui præ-
ter peccatum originale quod traxe-
runt, nullum insuper addiderunt.

S. 10. Sed quoniam ἀρόβλημα hoc
in utramq; partem à Theologis etiam
nostratis discepitur, adeò ut multi
hæreant

hærent, quidq; statuendum in hoc at-
duo negotio vix inveniant: Etenim
Nonnulli censem, quod licet infantes
infidelium peccato originali sunt infe-
cti & per naturam damnationis æter-
næ rei; attamen summam propter o-
ptimi Dei φιλανθρωπίας Fide donentur
Extraordinariè, atq; sic æternum salven-
tut: quorum sententia si præpondera-
verit, in sumum abit Argumentum Be-
zae, sicut valdè quoq; accisum fuit in
observatione illâ quæ addebatur 7. mō
Argumento prioris sententiæ. Mo-
menta hujus opinionis sunt seqq.

i. Quicunq; summe Misericors est;
ille si facile possit, non sinit in Misericordia
perire eum, qui seipsum inde liberare
nequit, præsertim ubi non tam pro-
priâ, quam alienâ culpa in istam miser-
ciam præcipitatus est. At de Deo as-
severare prius Scriptura minimè du-
bitat. Ergo: Verum erit quoq; po-
sterius. Major extra controversiam
est. Minor p. quia punire, opus alie-
num vocatur & peregrinum Esa. 28:13.

Mi-

Misericordia verò Dei renovatur quotidiè, Th. 3: 23. Jam igitur justitia Dei cedit bonitati ac Misericordiæ, ubi verò cordis, ~~αὐθεωνηθῶς~~ loquendo, est commotio, ibi statim ad auxiliandum excitatur propensio ac inclinatio, quam non potest non sequi auxilium actuale, si scilicet summa omnium rerum, qualis in Deo, adfuerit potestas.

ii. Huc referunt omnia dicta de universalis Dei voluntate loquentia: 1. Tim. 2: 4. Ezech. 33: ii. de quo jam disquiritur, Joh. 3: 16. 17. Rom. 11: 32. Matth. 18: 14: *Non est voluntas ante patrem vestrum qui in cœlis est, ut pereat unus de pusillis istis.* Quæ voluntas non est simulata, sed valde seria: propterea quod seriō vult, certò deducit in actum, aut per certa media, nisi nimia facta resistentia fuerit, ut in adultis; aut immediatè, in ijs qui mediorum per ætatem non sunt capaces, ut Embryones & infantes. Simile; Si princeps aliquis multis verbis gloriaretur se liberatum subditos suos detentos in servitute &

te & captivitate Turcica, & tamen interea maneret otiosus, nee omnibus modis viribusque laboraret procurare istam liberationem, tum iste simulasse subditisq; illusisse meritò dicendus es-
set: Pari modo universalis eaq; seria voluntas Dei contra *Calvinianos*, tam
facile defendi non potest, si statuamus,
ipsum omnes homines & singulos sal-
vare velle, nihil tamen suscipere, quod
ad salutem talium infantum actu i-
psu promovendam faciat.

III. Universale Christi meritum
non minimum, si non maximum huic
sententiae robur suppeditat, ut constat
ex dictis Scripturæ, Joh. 1:29. c. 3. 16. 17.
c. 4:143. c. 6:51. c. 12:47. Rom. 5: 18. 19.
1. Cor. 15: 22. 2. Cor. 5: 14. 15. 1. Joh.
2: 2. unde potest argumentatio col-
ligi in talem formam! Si Christus o-
mnes redemit, omnibusq; vitam eter-
nam verè acquisivit, utiq; si non ina-
nis & frustranea debet esse Redemptio,
necessum est ut bonū acquisitum affer-
atur & conferatur omnib⁹ non resisten-
tibus

tibus, quales sunt infantes; At qui verum prius i. Tim. 6: E. etiam posterius. Etenim, an non is rideatur ab omnibus qui se jactitat omnes & universos captivos redemisse, omnibusq; libertatem veram conciliasse; & tamen neq; valeret ipse eosdem inde educere, neq; media omnibus è carcere excundi suppeditaret, neq; etiam immediatè eos, qui mediorum capaces non sunt, liberaret & educeret? Parimodo meritum Christi non esset Universale, verum aut serium, nisi infantibus vel salutis media offerret, vel si media dare nollet, salutem ipsis actu conferret. At jam Credimus & confitemur unanimi consensu, Meritum Christi esse universale, sufficiens, verum & serium &c. quod obedientiâ suâ activâ & passivâ, morte & Resurrectiōe sua &c. effecit & demonstravit. Hoc est: Christus filius Dei est prævisus, & destinatus nobis ob. Redemptor ante jacta fundamenta mundi, promissus, conceptus in utero virginis maria, nat⁹, legi subject⁹, passus

passus, crucifixus, mortuus, sepultus, descendit ad inferna, Resurrexit, ascendit in cælos, Interpellat pro nobis in dextrâ Dei, ut omnibus nobis & singulis hominibus non resistantibus actu, salutem æternam acquireret & donaret.

Si quæras ulterius, quot modis Christus Redemptor noster implevit legem Moralem pro nobis?

i. Explicando ac genuino eandem restituendo intellectui, Matth. 5: 17. Non veni legem solvere, sed implere &c.

ii. Obediendo, hoc est efficiendo justitiam & patiendo poeras transgressionis temporales, & æternas quoad qualitatem, Rom. 5: 19. Ps. 22: 2. Plak. 18. 5. 6. Psal. 69: 1. seqq.

iii. Derivando maledictionem legis in se, Gal. 3: 13.

iv. Offerendo toti Mundo obedienciam & justitiam atq; à se promeritam nobis vitam æternam, Esa. 45: 22. Joh. 3: 16. 17.

v. Donando nobis credentibus omnia parva beneficia sua universalis suo merito.

509 DE CAUSSA MALI
to. 2. Cor. 5:21. Joh. 3:16. Matt. 11:28. 29.
A quatum Idivitiarum meriti Christi
amplitudine, excludere infidelium in-
fantes vocationi extraordinariæ non
resistentes, nimis foret crudele.

IV. Huc igitur pertinet & facit multū
universalis vocatio & sufficientis divi-
næ gratiæ oblatio: magno enim con-
sensu docemus, optimū maximū dn. De-
um nostrum, ad salutis æternæ partici-
pationem ac usum, omnes homines,
nullo excepto individuo, vocare, idq;
verè, realiter & efficaciter, actuq; suffi-
cientem gratiam ad consequendam æ-
ternam satutem elargiri, Verum, nisi
jam infantes omnes Salvati dicamus,
ista assertio Contra Calvinianos, ut pri
invebam, difficilius defenditur. Rur-
sus, non possunt infantes gentilium vo-
cari per verbum, quia ejus auditu ca-
rent; non vocantur per baptismum,
quia is pariter deest: plures mediæ
vocationis modi non dantur. Ergo
dicendum infantes ipsos, vel omnino
non vocari, quod Calvinismum sapit,
vel

vel quòd vocentur immediate & sic sal-
ventur, quippè quod vocanti Deo non
resistant.

V. Rex ac Dominus curam gerens benefa-
ciendi subditis immorigeris ac renitentibus;
non potest non multò magis curam gerere
benefaciendi subditis imbecillioribus & sibi
nō contradicentibus, aut nō tanto nisu refrā-
ctarijs. Atqui Deus est Rex Regum & Dominus
Dominantium. Ergò. Major fundatur in ar-
gumentatione à minori probabilitate ad ma-
jorem & declaratur, quia adultis proponit
Deus Verbum, mittit eis ministros, offert
Sacramenta, expādit ulnas suas, exspectat to-
tā die, vocat, clamat, ostendit prodigia, fla-
gellat, hortatur, minatur, pollicetur, omniaq
summo studio ad conversionem eorum con-
ducentia operatur. Num ergo putabimus
Deum ita hominum curam habere, ut infantes
planè negligat, aut omnem suam gratiam
effundere in adultos, & infantes planè obli-
visci, qui tamen actualiter tanto nisu non
peccant.

VI. Quinimò etiam infantibus in fidelium
facta est etiam promissio salutis licet à
longè Act. 2:29. *Vobis facta est pro-
missio & Filii vestris & omnibus qui lon-
gè sunt, quesumq; advocaverit Dominus.*

Requi-

VII. Requisita salutis ulterius adesse hoc modo ostenduntur : $\alpha.$ Ex parte Dei datur et Potestas et voluntas, cum patefacta eis in promissionibus salutis, tum vocatione universali. $\beta.$ Ex parte infantum datur mera & simplex privatio cum nonnullis pravis motibus, tamen sine ullo contemptu. Ex parte Ecclesiæ datur universalis oratio. eaq; ardens pro salute omnium: Ut in Nostrâ Litaniâ ; *Ut tu tijh ðsver alla
mennistior verdigas forbarma!* Unum scilicet deest vel alterum) scilicet non nasci in Ecclesiâ, non baptizari. Sed tamen ubique aliquis nascitur tamen est filius iræ Eph. 2. & eget gratiâ Dei. Hæretici sunt in Ecclesiâ, quod nil ipsos juvat. At nostri liberi quoque esse extra Ecclesiam videntur quamdiu non sunt baptizati, ad minimum non sunt de ecclesiâ.

VIII. Deniq; cum sola incredulitas formaliter damnet, quæ est contemptus oblatæ gratiæ & negligens mediorum usurpatio, quæ fideli opponitur non tantum privativè, sed etiam contrariè, quippe supponens gratiæ & meriti oblationem; deinde ponens oblati meriti repudiū: talis autem incredulitas in liberis paganis non habet locum; nullus autem contemptus in eum cadit propriè, qui non dum didicit ratiocinari.

JOHANNES RODDE

Ἄραγομαντόμενος :

HIS NE DONO DARE?

N OCTE dieque premunt ampli qui roseida
Christi

Vulnera; quod paucis profuerant, blaterat.

His ne decet dono dare maxima dona salutis,

Hæretici dudum quæ faciunt minima?

Catulor ergo tibi Johannes Rodde quod ad fers
Arribus has multis divitias Domini!

Ad Pereximum Dn. Respondentem
όμοχώριον dilectum L. Mg.

P R A E S E S.

In Juvenem Natalibus & Eruditione mode-
stiaque morum pereximum,

Dn. JOHANNEM RODDE/Calma-
riensem, Amicu[m] per quam honorandum,

Ἐπίγραμμα.

O Mine non levo perquisiris, Crimina causas
Quas habeat, fudo de Stygis esse docens.

Non enim poterit Deus esse vel illius author,
Quod prohibet, punit, legibus usq[ue] statis.

Omnibus nomen promittit grandius istis,
Quando tuas omnes junxeris artis opes.

Nempe repurgator fies, & devia falsi
Complanans, Clario vertice summa petes.

Sic vertet demū Tibi faustum nomen in omen;
Runcinā ut lolium turba beata premes!

Scripsit L. Mg;

PETRUS LAURBECHIUS
P. Prof. Publicus.

JOANNES RODDE CALMARIENSIS

ἀναγραμματιζόμενος:

Si non ore: Ensis Lac adde Mari!

Si non Calvinus vult vincier ore faceto;
Beza nec infamis Sphalmata Corrigere:
Ferventi Ipsorum tunc, ô penetrabilis Ensis,
Vive Dei sermo, Lac simul adde mari!

Lac rationis agit, rationeque servida vibrat,
Dum Maria extumeant, fluctibus hæresiū.
Quin solvitque; Mari fervores Ensis acutus
Parte ex utravis, quem gerit ore Deus.

Christe tibi sanctum munus sublime Sacrasti;
Zelum acrem Eusebies adde Ministerio!
Bestia, Sphinxque; Draco trux, hydraque; scindier
Quò melius possent ancipi gladio? (orci
Ipse Domum quassam si non vis, Lac te, Palæstrā
In propriā, Pastos, Christe loca pugiles.

Nætu sis pugilum celer, ô Patria Joannes;
Certamen subeas strenuus in Cathedrā.
Rodde pereximios fructus, quos inde reportas,
In laudem Domini, gratulor uberibus
Votis! Sis gnavus, Pius, ac fuge, Calmariensis
Toxica cuncta animi! Sic dabit alta Deus!

Τέτω Τῷ δεκασίχῳ, τὴν τῆς Φιλίας
εἰλικρίνειαν, εἰς τὸν Κύριον ὁ-
μοχώριόν τε καὶ ζενον, συγ-
χάιρων ἐΦανέρωσεν

ANDREAS B. HABELOVIST/
Calmariensis.

Sic tibi divina famulatur Spiritus aure;
RODDI, Pierij nobile germen agri!

Entbea viis animi sacro pietatis amore

Quod flagret, studio & mens generosa Dei,
Hec monumenta docent, divini dogmata verbi;
Dogmata, que sacro fonte petita fluunt.

Quam bene promovit studium, sancteg, fecellit
Tempora, quam felix sunt ille diem,
Cui placuit dulces fontes baurire salutis,
Et latices Sacros mente bibisse piâ!
Hinc mihi ter gemino, Roddi, mactandus ho-
nore es,

Qui Studijs sacris nocte dieq, vacas.
Macte, tuos fructq, dotes & pectoris amplas,
Offerre in Patrij commoda multa soli!
Hinc scatet æternæ Majestas ardua famæ,
Et decus in serâ posteritate manet.

P E T R U S G A R D I N U S
Calmariensis.

AScendis Cathedram Academicam, Orna-
tiss. Respond. ut hoc veluti exercitio eam
qvoque acquiras perfectionem, quam sacra-
rum rerum dignitas etiam in hoc disputandi
officio, postulat flagitatq;. Scilicet ea instru-
tio hic requiri videtur, qva Adversariorum
machinæ circa argumentum, de Causa Mali,
oppido possunt evtri expugnariq;. Sane vero
ire certamen, in quo si victor evadere desi-
ras, pio te præparabis animo adversus ini-
nicum vehementissimum. Nam universa in-
fero

JOANNES RODDE CALMARIENSIS

ἀναγραμματιζόμενος:

Si non ore: Ensis Lac adde Mari!

SI non Calvinus vult vincier ore faceto;
Beza nec infamis Sphalmata Corrigere:
Ferventi Ipsorum tunc, ô penetrabilis Ensis,
Vive Dei sermo, Lac simul adde mari!
Lac rationis agit, rationeq; fervida vibrat,
Dum Maria extumeant, fluctibus hæresiū.
Quin solvitq; Mari fervores Ensis acutus
Parte ex utrâvis, quem gerit ore Deus.
Christe tibi sanctum munus sublime Sacrâsti;
Zelum acrem Eusebies adde Ministerio!
Bestia, Sphinxq; , Draco trux, hydraq; scindier
Quò melius possent ancipi gladio? (orci
Ipse Domum quassam si non vis, Lac te, Palæstrâ
In propriâ, Pastos, Christe loca pugiles.
Nætu sis pugilum celer, ô Patria Joannes;
Certamen subeas strenuus in Cathedrâ.
Rodde pereximios fructus, quos inde reportas,
In laudem Domini, gratulor uberibus
Votis! Sis gnavus, Pius, ac fuge, Calmariensis
Toxica cuncta animi! Sic dabit alta Deus!

Τέτω Γῷ δεκασίχῳ, πὴν τῆς Φιλίας
ἐλικρίνειαν, εἰς τὸν Κύριον ὁ-
μοχάρειόν τε καὶ ζενον, συγ-
χάιρων ἐφανέρωσεν

ANDREAS B. HAFSELQVIST/
Calmariensis.

Ic tibi divinae famulatur Spiritus aure;
RODDI, Pierij nobile germen agri!
Entbea via animi sacro pietatis amore
Quod flagret, studio & mens generosa Dei,
Hec monumenta docent, divini dogmata verbi;
Dogmata, quae sacro fonte petita fluunt.
Quam bene promovit studium, sancteque, felicit
Tempora, quam felix fuit ille diem,
Cui placuit dulces fontes baurire salutis,
Et latices Sacros mente bibisse piâ!
Hinc mihi eer gemino, Roddi, mactandus ho-
nore es,

Qui Studijs sacris nocte dieq; vacas.
Macte, tuos fructq; dotes & pectoris amplas,
Offerre in Patrij commoda multa soli!
Hinc scatet aeternæ Majestas ardua famæ,
Et decus in serâ posteritate manet.

P E T R U S G A R D I N U S
Calmariensis.

A Scendis Cathedram Academicam, Orna-
tiss. Respon. ut hoc veluti exercitio eam
quoque acquiras perfectionem, quam sacra-
rum rerum dignitas etiam in hoc disputandi
officio, postulat flagitatq;. Scilicet ea instru-
ctio hic requiri videtur, qva Adversariorum
nachinæ circa argumentum, de Causa Mali,
oppido possunt evtri expugnariq;. Sane vero
cre certamen, in quo si victor evadere desi-
ras, pio te præparabis animo adversus ini-
cicum vehementissimum. Nam universa in-
fero

fernalis potestas & luctu Calvinistica ma-
ximo labore sudant, noxicum virus & le-
thales fulmum aorūm iētus in Christia-
num effundere, dum Deum Maximum Cau-
sam omnis mali perverse singant appellantq;
Remove ergo hodiē hanc Larvam, hoc per-
versum iniquitatis rete, hanc ex infernali pu-
teo extractam nugarum larvam; Tunc Tibi
Victori gloria & laus perpetuò manebunt, &
Deus tam invictæ veritatis Propugnatorem
olim æterno coronabit gaudio. Vale.

P E T R U S Schäferi Absensis

Eximiam cumulas laudem tibi, Candidi
Roddel

Dum scandis lingua vegeta tum mente Ca-
chedram,
Discursuq; Tuo, Celso sub Präside, monstras
Dogmata, quēis vel norma boni vel causa
malorum
Texitur: unde patet, quid lux sit, quidve te-
nebrae.

Tu modò perge Tuis, mi Roddel insistere cœptū
Præmia Pierides tribuent, tribuentque tri-
umphum.

At Deus astripotens Te fortunabit, & omne
Quod meditaris opus facili producier qurā
Is finet, ut sit proficuum patriaque Tibique
Quod precor ex animo! feriant modo sider
voces!

MICHAEL T. Hielmber
Wex. Smei, Benef. Reg.